C U R T E A D E A P E L B Ă L Ţ I

Dosarul nr.21rji-1039/2023

Judecătoria Edineţ
Sediul Briceni
Judecător Andronache A.

D E C I Z I E
ÎN NUMELE LEGII

08 noiembrie anul 2023 municipiul Bălţi

Colegiul penal al Curţii de Apel Bălţi
Avînd în componenţa sa :
Preşedintele şedinţei de judecată Rotaru Ala
Judecători Burdeniuc Ruslana, Pușca Dumitru

Judecînd în ordine de recurs, recursurile declarate de avocatul Culicov Serghei în interesele condamnatului Lungu Petru şi de către Directorul Penitenciarului nr.2 Lipcani, Socol Andrei împotriva încheierii judecătorului de instrucţie al Judecătoriei Edineţ Sediul Briceni din 26.07.2023, prin care s-a admis plângerea condamnatului Lungu Petru împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie;

Ţinînd cont de actele cauzei, Colegiul penal al Curţii de Apel Bălţi,

C O N S T A T Ă:

Prin sentinţa Judecătoriei Bălţi Sediul Central din 07 iunie 2019, Lungu Petru a fost condamnat în baza art.186 al.(2) lit.b), c), art.186 al.(2) lit.b), c), d), art.187 al.(1), art.187 al.(2) lit.e), f), art.188 al.(2) lit.f), art.189 al.(3) lit.e) Cod penal şi prin prisma art.84 al.(1), (3) CP fiindu-i stabilită pedeapsa cu închisoare pe un termen de07 ani, cu ispăşirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu amendă în mărime de 1388 unităţi convenţionale în sumă de 69400 lei. În temeiul art.87 al.(2) CP pedeapsa amenzii urmează a fi executată de sine stătător. Termenul pedepsei s-a calculat din 07.06.2019, cu includerea în termenul pedepsei perioada aflării în stare de arest de la 07.02.2018 până la 22.02.2018, şi de la 14.04.2019 până la 07.06.2019 (f.d.19-21).

Prin decizia Curţii de Apel Bălţi din 20 noiembrie 2019, sentinţa Judecătoriei Bălţi Sediul Central din 07 iunie 2019 a fost menţinută fără modificări. Termenul pedepsei în privinţa lui Lungu Petru s-a calculat din 20.11.2019, cu includerea în acest termen perioada aflării în stare de arest de la 07.02.2018 până la 22.02.2018, şi de la 14.04.2019 până la 07.06.2019 (f.d.22-23).

Prin încheierea Judecătoriei Edineţ Sediul Briceni din 28 mai 2020 s-a constatat faptul deţinerii condamnatului Lungu Petru în condiţii inumane şi degradante contrare prevederilor art. 3 CEDO în penitenciarul nr.11 Bălţi, fiind redus termenul pedepsei cu 142 zile, în condiţiile art.473/4 al.(4), (6) CPP (f.d.24- 26).

Prin decizia Curţii de Apel Bălţi din 09 octombrie 2020 încheierea judecătoriei Edineţ Sediul Briceni din 28.05.2020 a fost menţinută fără modificări (f.d.27-28).

Prin încheierea Judecătoriei Edineţ Sediul Briceni din 17 noiembrie 2022 s-a constatat faptul deţinerii condamnatului Lungu Petru în condiţii inumane şi degradante contrare prevederilor art.3 CEDO în Penitenciarul nr.2 Lipcani în perioada 23.12.2019 - 21.10.2022, fiind redus termenul pedepsei cu 104 zile, în condiţiile art.473/4 al.(4) CPP (f.d.29-31).

Prin decizia Curţii de Apel Bălţi din 27 martie 2023 încheierea Judecătoriei Edineţ Sediul Briceni din 17.11.2022 a fost menţinută fără modificări (f.d.32-33).

La data de 29.05.2023 condamnatul Lungu Petru a depus în instanţa de judecată plîngere în condiţiile art.473/2 CPP RM împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile garantate de art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

În motivarea plîngerii a invocat că se deţine în Penitenciarul nr.2 Lipcani timp îndelungat în condiţii inumane, şi anume: nu se respectă norma spaţiului locativ; celule populate cu diferite insecte; apa potabilă de calitate rea; lipsa maşinilor de spălat; lipsa locului special pentru uscarea hainelor; lipsa apei calde.

Prin încheierea Judecătoriei Edineţ Sediul Briceni din 26.07.2023 s-a admis plângerea condamnatului Lungu Petru împotriva administraţiei instituţiilor penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

S-a constatat faptul că Lungu Petru a fost deţinut în perioada 21 octombrie 2022 - 12 iunie 2023 în Penitenciarul nr.2 Lipcani în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, în total o perioadă de 234 (două sute treizeci şi patru) zile în calitate de condamnat.

În condiţiile art.473/4 al.(4) CPP s-a redus pedeapsa lui Lungu Petru cu 23 (douăzeci şi trei) zile pentru 230 (două sute treizeci) zile, în care acesta s-a aflat în detenţie în Penitenciarul nr.2 Lipcani, cu calculare a 1 (unu) zile de reducere pentru 10 (zece) zile de detenţie.

În privinţa perioadei rămase de 4 (patru) zile calculate în condiţiile art.473/4 al.(4) CPP, care nu pot fi reduse, s-a dispus a fi lăsate în continuare la termenul de executare a pedepsei.

Termenul pedepsei definitive stabilită lui Lungu Petru Anatolie prin sentinţa Judecătoriei Bălţi Sediul Central din 7 iunie 2019 cu închisoare pe un termen de 7 (şapte) ani s-a redus cu 23 (douăzeci şi trei) zile.

Încheierea în cauză a fost contestată cu contestată cu recurs de către avocatul Culicov Serghei în interesele condamnatului Lungu Petru, care nu este de acord cu încheierea instanţei pe care a o consideră neîntemaiată şi care urmează a fi casată.

În motivarea recursului a indicat că:

-instanţa de judecată nu a argumentat îndestul poziţia sa privind prin calcularea a unei zile de reducere pentru 10 zile de detenţie în calitate de condamnat. Or, din plângerea confamnatului Lungu Petru şi din materialele examinate în şedinţa de judecată reiese că Lungu Petru a fost şi este deţinut în condiţii care lasă de dorit fără a se deosebi sau putea fi determinate după anumite gradaţii, provocând în final anumite suferinţe fizice cât şi psihice faţă de acesta. Consideră, că instanţa urma să-şi motiveze detaliat decizia sa de ce se reduce cu o zi sau două dar nu cu trei zile în mod concret pentru fiecare caz în parte. Solicită admiterea recursului, casarea încheirii din 26.05.2023, cu emiterea unei decizii, prin care să-i fie redus în condiţiile art.473/4 al.(4) CPP din pedepsa stabilită lui Lungu Petru cu calcularea a 3 (trei) zile de reducere pentru 10 (zece) zile de detenţie în calitate de condamnat.

Încheierea instanţei a fost contestată cu recurs nemotivat şi suplimentar motivat şi de către Directorul Penitenciarului nr.2 Lipcani, Socol Andrei, care consideră încheierea în cauză neîntemeiată şi pasibilă casării, iar în motivarea recursului a indicat, că în Raportul de evaluare a condiţiilor de detenţie prezentat în cadrul şedinţei de judecată, au fost prezentate probele, inclusiv şi fototabele, care cu certitudine dovedesc că condamnatului Lungu Petru în Penitenciarul nr.2 Lipcani au fost acordate condiţiile minime necesare de detenţie. Însă CPT nu susţine în mod vertiginos opinia că o abatere minoră de la minimul standartelor poate fi considerată, în sine, ca fiind tratare inumană şi degradantă a deţinutului, atîta timp cît se pot găsi şi alţi factori de atenuare, cum ar fi, în special, faptul că deţinuţii sunt în măsură să petreacă o cantitate considerabilă de timp în fiecare zi în afară celulelor (în ateliere, cursuri sau alte activităţi). Judecătorul de instrucţie a examinat cauza formal, în lipsa unei aprecieri obiective a aspectelor de fapt şi de drept, în lipsa unei analizei complete, în ansamblu şi sub toate aspectele a împrejurărilor cazului, fapt ce denotă netemeinicia încheierii judecătorului de instrucţie bazată exclusiv pe alegaţiile condamnatului. Solicită admiterea recursurilor, casarea încheierii Judecătoriei Edineţ Sediul Briceni din 26.07.2023, cu pronunţarea unei noi hotărîri, prin care să fie respinsă ca neîntemeiată plîngerea condamnatului.

Procedura înştiinţării legale a participanţilor la proces în temeiul art.447 al.(1) art.447 al.(2) CPP RM a fost executată, cu explicarea participanţilor dreptului de a depune referinţă pe marginea recursurilor declarate.

La cauză referinţe de către participanţii la proces nu au fost depuse.

Verificînd argumentele invocate în recursuri în raport cu materialele cauzei prezentate instanţei, Colegiul penal ajunge la concluzia, că recursurile declarate de avocatul Lavric Andrei în interesele condamnatului Lungu Petru şi de către Directorul Penitenciarului nr.2 Lipcani, Socol Andrei, urmează a fi respinse ca fiind nefondate.

În conformitate cu art.449 al.(1) pct.1) lit.a) Cod procedură penală, *judecînd recursul, instanţa respinge recursul şi menţine hotărîrea atacată, dacă recursul este nefondat.*

Colegiul penal reţine aplicarea corectă de către judecătorul de instrucţie în speţă a prevederilor art.473/4 al.(4) Cod procedură penală, prin reducerea condamnatului Lungu Petru a pedepsei închisorii cu calcularea a 1 zi de închisoare pentru 10 zile de detenţie pe perioada detenţiei sale în calitate de condamnat în Penitenciarul nr.2 Lipcani, cu lăsarea perioadei rămase de 4 zile calculate în condiţiile art.473/4 al.(4) CPP RM în continuare spre executare, ceea ce rezultă din modificările operate în Legea procesual penală în vigoare din 01.01.2019, care în dispoziţia art.469 al.(1) pct.17/1) stabileşte posibilitatea verificării în cadrul executării pedepsei penale a condiţiilor de detenţie a condamnaţilor, dispoziţia art.473/2 al.(3) CPP statuând, că persoanele deţinute cel puţin 10 zile în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţiea pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, drepturi care reies din obligaţia statul de a asigura condiţii de detenţie, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei.

Potrivit prevederilor art.473/4 al.(3), (4), CPP, în urma constatării faptului că condamnatul sau prevenitul a fost deţinut în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, instanţa de judecată obligă administraţia instituţiei penitenciare să înlăture condiţiile precare de detenţie, stabilindu-i un termen concret, care nu va depăşi 15 zile, după expirarea căruia instituţia penitenciară informează instanţa de judecată despre executarea încheierii. (4) În cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art.473/2 al.(3), instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculându-se de la 1 la 3 zile de reduceri pentru 10 zile de detenţie în condiţii precare calculate cumulativ.

La soluţionarea acestui tip de plângeri legiuitorul a prevăzut nu numai necesitatea constatării de către instanţă a încălcărilor privind condiţiile de detenţie care au afectat grav drepturile condamnatului, ci şi stabilirea unei reduceri a pedepsei care variază de la 1 zi la 3 zile, în dependenţă de gradul şi intensitatea suferinţelor.

Totodată Colegiul penal indică, că sunt neîntemeiate afirmaţiile invocate în recursul declarat referitor la faptul, că consideră încheierea ilegală şi pasibilă casării deoarece în Raportul de evaluare a condiţiilor de detenţie prezentat în cadrul şedinţei de judecată au fost prezentate probe care precum că dovedesc că condamnatului Lungu Petru în Penitenciarul nr.2 Lipcani i-au fost acordate condiţiile minime necesare de detenţie, iar judecătorul de instrucţie a examinat cauza formal, în lipsa unei aprecieri obiective a aspectelor de fapt şi de drept, în lipsa unei analizei complete, în ansamblu şi sub toate aspectele a împrejurărilor cazului, or aceste afirmaţii sunt nefondate, instanţa just constatînd la momentul examinării plîngerii depuse de către condamnat a încălcării condiţiilor sale de deţinere.

În acest aspect Colegiul atestă că judecătorul de instrucţie just a concluzionat, că Lungu Petru s-a deţinut în Penitenciarul nr.2 Lipcani în calitate de condamnat în condiţii de detenţie care afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 CEDO, aceste condiţii fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în penitenciarul vizat şi corect a concluzionat referitor la admiterea plîngerii condamnatului referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile garantate de art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, bazîndu-se pe rapoartele organizaţiilor naţionale şi internaţionale ce ţin de acest aspect.

Colegiul penal conchide, că judecătorul de instrucţie corect a constatat, că standardele minime de întreţinere a condamnatului Lungu Petru nu au fost respectate, astfel pot fi apreciate ca fiind inumane şi degradante.

Totodată, Colegiul penal consideră neîntemeiate solicitările invocate de către avocat în interesele condamnatului condamnat în recursul declarat, dat fiind că condamnatul Lungu Petru a beneficiat de reducerea corectă în conformitate cu prevederile art.473/4 al.(4) CPP RM din termenul de pedeapsă pe perioada aflării sale în detenţie în calitate de condamnat în cadrul Penitenciarului nr.2 Lipcani.

Respectiv, constatând motivarea instanţei a fi una plauzibilă, Colegiul o preea în tot şi o însuşeşte, ceea ce este în corespundere cu jurisprudenţa CtEDO în cauza Albert vs.România din 16.02.2010, potrivit cărei, instanţele naţionale deşi au obligaţia să-şi motiveze deciziile, acest fapt totuşi nu impune acordarea unui răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61), pentru respectarea caracterului echitabil a procesului, fiind necesar ca instanţa internă, fie prin însuşirea motivelor furnizate de o instanţă inferioară, fie prin alt mod, să examineze chestiunile esenţiale supuse atenţiei sale.

Reieşind din cele expuse, Colegiul penal indică, că judecătorul de instrucţie corect a ajuns la concluzia de admitere a plîngerii depuse de către condamnatul Lungu Petru, în baza unei studieri complete şi obiective a circumstanţelor cauzei, astfel încheierea adoptată de judecătorul de instrucţie urmează a fi menţinută.

Conducîndu-se de art.449 al.(1) pct.1) lit.a) CPP RM, Colegiul penal al Curţii de Apel Bălţi,

D E C I D E:

Respinge ca nefondate recursurile declarate de avocatul Culicov Serghei în interesele condamnatului Lungu Petru şi de către Directorul Penitenciarului nr.2 Lipcani, Socol Andrei

împotriva încheierii judecătorului de instrucţie al Judecătoriei Edineţ Sediul Briceni din 26.07.2023, prin care s-a admis plângerea condamnatului Lungu Petru împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie, încheiere care se menţine fără modificări.

Decizia este irevocabilă.

Preşedintele şedinţei, judecător Rotaru Ala

Judecător Burdeniuc Ruslana

Judecător Puşca Dumitru